

Magdalena Łazarczyk*, Piotr Głowicki
AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WE WROCŁAWIU

ZARYS DZIEJÓW I ZASADY ORGANIZACJI ŚWIATOWYCH IGRZYSK SPORTOWYCH THE WORLD GAMES

Abstract

A brief history and principles of the organizational management of The World Games

Background. The article is an introduction to the issues related to the World Games – non-Olympic sports. Inspiration to write this article was the future role of Wrocław – the host city of the World Games in 2017. The aim of the article was to present the history and principles of non-Olympic sports of the Games, and the popularization and knowledge expansion of topics related to the event. **Material and methods.** The research material includes documents of the World Olympic Sports – The World Games and the International Association of The World Games (IWGA). **Results and conclusions.** The World Games are a great event, connecting more and more International Sports Federations, Athletes and Spectators. The World Games are a chance to show niche and new disciplines that may be included in the Olympic program in future. It is also a great sporting event, where the spectators can experience successes and failures of their favorite athletes, cheer for them, and for a while forget the obligations of everyday life and surrender to the magic of sport.

Key words: The World Games, Non-Olympic Sports, Wrocław, International World Games Association

Słowa kluczowe: The World Games, światowe igrzyska sportowe, Wrocław, International World Games Association

WPROWADZENIE

We współczesnym świecie ludzie uprawiają sport w celu zachowania zdrowia i wydolności fizycznej oraz zaspokojenia potrzeby wspólnoty i współzawodnictwa z innymi. Jest on traktowany jako „świadoma, dobrowolna działalność człowieka, podejmowana głównie dla zaspokojenia potrzeby zabawy, popisu, walki, a także wewnętrzno doskonalenia się, w drodze systematycznego rozwoju cech fizycznych, umysłowych i wolicjonalnych” (Encyklopedia 1986, s. 513). Uznaje się go również za ważną wartość cywilizacyjną, kulturową i społeczną. W rozwiniętych społeczeństwach istnieje wiele możliwości aktywnego spędzania czasu odpowiadających potrzebom i zainteresowaniom ludzi. Kluby fitness mają w swojej ofercie m.in. zajęcia dla osób, które chcą zredukować nadwagę i otyłość, utrzymać lub poprawić sprawność

fizyczną, dla kobiet w ciąży, osób dbających o sylwetkę i pragnących utrzymać ładną, zgrabną figurę (Zapolska i wsp. 2010). Sport jest komponentem polityki społecznej nowoczesnego państwa stymulującym wiele gałęzi gospodarki, m.in. kulturę fizyczną (rozwija świadomość wagi sportu w życiu codziennym), turystykę i wypoczynek (powoduje zwrócenie uwagi na możliwości czynnej rekreacji w regionie zamieszkania), handel (zwiększa zyski firm z sektora sportowego), budownictwo (rodzi zapotrzebowanie na nowe ośrodki sportu, stadiony lekkoatletyczne, boiska sportowe), oraz formującym specyficzny rynek pracy. Sport stanowi również istotny element kształtowania zdrowia, rozwijania nawyków i zachowań prozdrowotnych. Zachowania prozdrowotne to te, które sprzyjają zachowaniu dobrej kondycji fizycznej i psychicznej, chronią przed zagrożeniami oraz przywracają zdrowie. Można do nich zaliczyć m.in. odpowiednią aktywność fizyczną, racjonalne żywienie, sen, samokontrolę zdrowia, właściwe stosunki międzyludzkie

---

* Autor korespondencyjny

oraz radzenie sobie ze stresem (Woynarowska 2012). Co najistotniejsze, sport jest wartościową formą spędzania wolnego czasu (Jaros 2007), który obejmując zajęcia lub czynności dające odprężenie, pełni funkcję wypoczynkową. Wybierając ruch, człowiek niweluje ujemne skutki siedzącego trybu życia, pomnaża zdrowie, a niekiedy także rozwija hobby czy realizuje chęć uczestniczenia w życiu społecznym.

Popularność sportu stale wzrasta. Współczesny sport staje się wielowymiarowy i realizowany jest w różnych formach instytucjonalnych. Stanowi również pole wielkich inwestycji i operacji finansowych (Łasiński 2003).

Igrzyska olimpijskie są dobrym przykładem imprezy sportowej, podczas której realizowane są różne inwestycje. Oprócz budowy czy modernizacji stadionów jest to często m.in. również rozbudowa portów lotniczych, infrastruktury kolejowej i drogowej na jakimś obszarze. Ta najstarsza i największa międzynarodowa impreza sportowa odbywa się co 4 lata, za każdym razem w innym państwie, ale zawsze pod patronatem Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego (MKOl). Zawody te oznaczają współzawodnictwo między sportowcami w zawodach indywidualnych i drużynowych, a nie między krajami. Skupiają one zawodników wybranych przez Narodowe Komitety Olimpijskie (NKOl), których zgłoszenia zostały zaakceptowane przez MKOl. Zawodnicy startują pod technicznym nadzorem zainteresowanych międzynarodowych federacji (Karta Olimpijska 2013). Igrzyska olimpijskie są dla sportowców uwieńczeniem kariery, przepustką do historii sportu. „Założeniem ideowym Igrzysk było zbliżenie młodzieży całego świata (bez względu na różnice rasowe, społeczne i polityczne) przy zastosowaniu zasady amatorstwa, tzn. bez osiągnięcia korzyści pozasportowych” (Falewicz 2004, s. 27). Z połączenia sportu z kulturą i edukacją powstał olimpizm. Propaguje on styl życia oparty na radości z wysiłku, wychowawczych wartościach dobrego przykładu, odpowiedzialności społecznej i poszanowaniu podstawowych zasad moralnych. Celem olimpizmu jest, aby sport służył spójnemu rozwojowi człowieka z wizją propagowania miłującego pokój społeczeń-

stwa i poszanowania ludzkiej godności (Karta Olimpijska 2013). „Olimpizm określa filozoficzne i pedagogiczne normy postępowania, podczas gdy idea olimpijska określa ogólny obszar, w którym normy olimpizmu powinny być realizowane” (Lipoński 2000, s. 16). Normy olimpizmu to przede wszystkim: postępowanie *fair play*, zapanowanie nad własną wolą i uczuciami w chwili sukcesu lub porażki, skromność w zachowaniu oraz dążenie do wyższej estetyki ciała i ruchu (Lipoński 2012). Ruch olimpijski składa się ze struktury organizacyjnej, stworzonej przez MKOl i NKOl, międzynarodowe federacje sportowe, zawodników biorących udział w igrzyskach, stowarzyszenia kulturalne i naukowe oraz ogół ludzi i organizacji społecznych zainteresowanych osiągnięciem ideałów olimpijskich (Lipoński 2000). „Rozwój ruchu olimpijskiego od początku jego istnienia odbywał się na dwóch płaszczyznach. Po pierwsze dotyczył czystszej praktyki boiskowej mającej swe apogeum co cztery lata podczas Igrzysk. Po drugie, ewolucji ulegał też w płaszczyźnie teoretycznej” (Firek 2009, s. 1). Swoistą konstytucją Ruchu Olimpijskiego jest Karta Olimpijska, która reguluje zasady organizacji i kierowania ruchem olimpijskim oraz ustala warunki odbywania igrzysk olimpijskich (Karta Olimpijska 2013).

Najbardziej znaną w skali światowej imprezą sportową, śledzoną przez miliony widzów na całym świecie są niewątpliwie igrzyska olimpijskie. Nie można jednak nie zwrócić uwagi na inne imprezy tego typu, np. światowe igrzyska sportowe The World Games. Jest to impreza organizowana co cztery lata, rok po letnich igrzyskach olimpijskich (Underwood 1981). Podczas trwania The World Games rozgrywane są dyscypliny, które nie są ujęte w programie igrzysk olimpijskich. Zadaniem światowych igrzysk sportowych jest wypromowanie nieolimpijskich dyscyplin sportowych w celu wprowadzenia ich do programu igrzysk olimpijskich. Warunkiem wpisania konkurencji do programu olimpijskiego jest jej uprawianie w wielu krajach świata. Konkurencje męskie powinny być uprawiane w co najmniej 75 krajach na 4 kontynentach, a konkurencje kobiece w co najmniej 40 krajach na 3 kontynentach. The World Games są więc szansą na popu-

laryzację sportów nowych oraz niszowych. światowe igrzyska sportowe są również okazją do tego, aby sportowcy w przyszłości mogli zdobywać medale olimpijskie, o których każdy z nich marzy. Każdy zawodnik chce sprawdzić swoje umiejętności oraz poziom wytrenowania podczas prestiżowych zawodów sportowych oraz uwieńczyć medalem olimpijskim swoją karierę sportową. Prestiżowe zawody, takie jak np. igrzyska olimpijskie, światowe igrzyska sportowe, mistrzostwa świata w piłce nożnej czy mistrzostwa świata w piłce siatkowej podnoszą poziom uprawianej dyscypliny oraz oglądalność telewizyjną.

Lipoński (2012) opisuje imprezy podobnego typu jak igrzyska olimpijskie: Igrzyska Wspólnoty Narodów (Commonwealth Games), Igrzyska Panamerykańskie (Pan-American Games), Igrzyska Panafrykańskie (All-Africa Games), Igrzyska Ameryki Środkowej i Karaibów, Igrzyska Azjatyckie, Bałkańskie, Boliwaryjskie, Śródziemnomorskie, Makabijskie, Pacyfiku, Krzyża Południa, Środkowoamerykańskie, Wysp Oceanu Indyjskiego czy Grup Etnicznych (Lipoński 2012). Niestety imprezy te, z powodu mniejszego zainteresowania mass mediów, nie są tak popularne jak igrzyska olimpijskie. Odbywają się wprawdzie już od wielu lat, ale znane są lokalnie, a również świadczą o sile oddziaływania sportu, stanowiąc znaczący składnik międzynarodowej historii (Lipoński 2012). W opracowaniu Lipońskiego (2012) nie ma informacji, jakże istotnej, na temat światowych igrzysk sportowych The World Games. Uświadamia to, jak ważne jest wprowadzenie tego wydarzenia do literatury.

CEL BADAŃ

Głównym celem opracowania jest przedstawienie zarysu dziejów oraz organizacji światowych igrzysk sportowych The World Games. Zagadnienia te nie są prezentowane w literaturze naukowej. Dodatkowym celem artykułu jest określenie roli The World Games w promocji aktywności sportowej, ponieważ to sport jest istotą tego przedsięwzięcia. Analiza tego opracowania zmierza do odpowiedzi na następujące pytania szczegółowe:

1. Dlaczego powstały i jak rozwijały się światowe igrzyska sportowe?
2. W jaki sposób przebiega organizacja światowych igrzysk sportowych?
3. Jakie dyscypliny są ujęte w programie światowych igrzysk sportowych?
4. Jakie są osiągnięcia polskich uczestników światowych igrzysk sportowych?
5. Czy światowe igrzyska sportowe przyczynią się do propagowania kultury fizycznej?

MATERIAŁ I METODY BADAŃ

Materiał badawczy stanowią dokumenty światowych igrzysk sportowych The World Games oraz Międzynarodowego Stowarzyszenia The World Games, (International World Games Association, IWGA). Organizacja ta powstała na podstawie artykułów 52–59 i 60–79 szwajcarskiego kodeksu cywilnego. Zasady organizacji światowych igrzysk sportowych regulują następujące dokumenty IWGA:

1. Konstytucja Międzynarodowego Stowarzyszenia The World Games (The Constitution of the International World Games Association), która zawiera ogólne przepisy, podstawowe zasady, a także opis funkcji, roli, polityki i procedur IWGA (Constitution & BY-LAWS of The International Olympic Committee and Olympic System 2013).
2. Zasady The World Games (The Rules of The World Games), które regulują wszystkie aspekty organizacji światowych igrzysk sportowych. Określają one partnerstwo, rolę i obowiązki IWGA oraz miasta gospodarza (Rules of The World Games 2011).
3. Zasady Antydopingowe (The Anti-Doping Rules), które są poparciem dla kontynuowania wysiłków podejmowanych przez IWGA ukierunkowanych na zwalczanie stosowania dopingu w trakcie The World Games (The Anti-Doping Rules of The World Games 2011).

4. Protokół ustaleń między Międzynarodowym Komitetem Olimpijskim i IWGA (The Memorandum of Understanding), który określa współpracę między obiema organizacjami (Memorandum of Understanding 2000).

Dokumenty te określają sposób działania stowarzyszenia oraz sprawną organizację światowych igrzysk sportowych. Charakte-

ryzuje również sposób współpracy między International World Games Association a Międzynarodowym Komitetem Olimpijskim, a także miastem gospodarzem organizującym igrzyska.

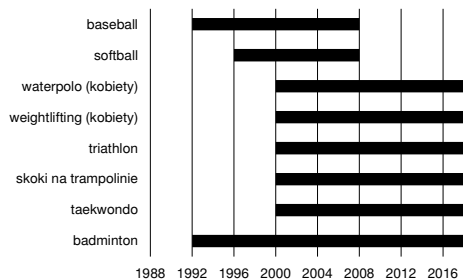
W pracy posłużono się metodą analizy treści dostępnych w wymienionych wyżej dokumentach oraz w aktualnych doniesieniach. Oryginalność pracy polega na zebraniu wszystkich informacji w całość i opisanie ich w przejrzysty sposób. W literaturze naukowej nie ma, jak dotąd, żadnej publikacji, w której byłyby zebrane i podsumowywane wszystkie informacje na temat światowych igrzysk sportowych.

WYNIKI ANALIZY DOKUMENTÓW THE WORLD GAMES

Wyniki analizy dostępnych, zaktualizowanych dokumentów The World Games oraz aktualnych doniesień opracowano w 4 kategoriach tematycznych: zarys dziejów, zasady organizacji, rozwój rozgrywanych dyscyplin oraz polscy medaliści The World Games.

Zarys dziejów The World Games

The World Games zostały rozegrane po raz pierwszy w 1981 r. w Santa Clara w Stanach Zjednoczonych Ameryki Płn. Odbywają się co cztery lata, rok po letnich igrzyskach olimpijskich (IO) (Underwood 1981). Ich organizatorem jest International World Games

Ryc. 1. Dyscypliny sportowe włączone do programu igrzysk olimpijskich

Association, a patronem Międzynarodowy Komitet Olimpijski (Constitution & BY-LAWS of The International World Games Association 2013). Podczas zawodów rozgrywane są dyscypliny, które nie są ujęte w programie igrzysk olimpijskich. Celem The World Games jest rozpowszechnienie nieolimpijskich dyscyplin sportowych, tak aby mogły być wprowadzone do programu igrzysk olimpijskich. Dotychczas udało się to w przypadku: badmintona (1992), taekwondo, skoków na trampolinie, triathlonu, weightliftingu (kobiety), waterpolo (kobiety) (od 2000 r.), softballu (1996–2008) oraz baseballu (1992–2008) (zob. ryc. 1).

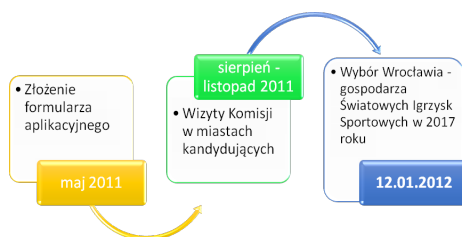
Inne dyscypliny rozgrywane podczas światowych igrzysk sportowych The World Games są dyscyplinami rozgrywanymi w przeszłości w trakcie igrzysk olimpijskich, np. przeciąganie liny (1900–1920), rugby union (1900, 1908, 1920, 1924), lacrosse (1904–1908) oraz sporty motorowodne (1908) (Miller 2012).

Tab. 1. Liczba zawodników i państw uczestniczących w poszczególnych The World Games

Rok	Miasto gospodarz	Kraj	Liczba zawodników	Liczba krajów uczestniczących	Termin
1981	Santa Clara	Stany Zjednoczone Ameryki	1265	b.d.	25.07–03.08
1985	Londyn	Wielka Brytania	1550	b.d.	25.07–04.08
1989	Karlsruhe	Niemcy Zachodnie	1965	b.d.	20.07–30.07
1993	Haga	Holandia	2275	69	22.07–02.08
1997	Lahti	Finlandia	2600	78	07.08–17.08
2001	Akita	Japonia	3200	93	16.08–26.08
2005	Duisburg	Niemcy	3400	93	14.07–24.07
2009	Kaohsiung	Tajwan	3800	105	16.07– 26.07
2013	Cali	Kolumbia	4200	107	27.07– 04.08
2017	Wrocław	Polska			

Światowe igrzyska sportowe cieszą się coraz większą popularnością (tab. 1). Z każdymi zawodami przybywa sportowców i państw biorących w nich udział. Do tej pory najwięcej zawodników liczyły VIII Igrzyska w Kaohsiung na Tajwanie. W imprezie tej uczestniczyło 4500 sportowców. W 1993 r. w Hadze w szranki współzawodnictwa stanęło 80 reprezentacji, a na ostatnich Światowych Igrzyskach Sportowych w Cali ich liczba wzrosła do 107. Zaznacza się również wyraźny wzrost popularności tego przedsięwzięcia sportowego w skali światowej.

Organizatorem X Światowych Igrzysk Sportowych będzie Wrocław (Brzozowski 2012). Starania o to, aby w 2017 r. stolica Dolnego Śląska stała się również stolicą sportu rozpoczął poseł Michał Jaros, wnosząc interpelację do Ministerstwa Sportu 5.11.2009 r. w sprawie organizacji The World Games w Polsce. Prace nad formularzem aplikacyjnym rozpoczęły się w styczniu 2011 r. W tym samym roku, tj. 25.02.2011 r., odbyła się konferencja prasowa, która stała się oficjalnym początkiem starań Wrocławia o organizację The World Games w roku 2017. 31.05.2011 r. Wrocław zgłosił oficjalnie swoją kandydaturę jako organizatora zawodów. Oprócz Wrocławia aplikowały również: Budapeszt, Genua i Kapsztad. Oficjalnie czwórkę faworytów ogłoszono 04.06.2011 r. W sierpniu z rywalizacji odpadła Genua, ponieważ nie spełniała wszystkich warunków narzuconych miastom organizatorom The Games World 2017. Komitet wykonawczy IWGA w grudniu 2011 r. na podstawie prezentacji i wizytacji w poszczególnych miastach dokonał ostatecznej oceny. 17.12.2011 r. w trakcie Wrocławskiego Święta Sportu w Hali Orbita odbyła się impreza promująca wrocławską kandydaturę oraz dyscypliny rozgrywane w czasie The World Games. Miastami, które na tym etapie brano pod uwagę, były Wrocław i Budapeszt, ponieważ Kapsztad przesunął swoją kandydaturę na rok 2021. 12.01.2012 r. decyzją IWGA został wybrany Wrocław jako miasto gospodarz Światowych Igrzysk Sportowych w 2017 r. Ostateczne negocjacje kontraktu nastąpiły w marcu 2012 r., a 21.05.2012 r. została podpisana umowa na Walnym Zgromadzeniu IWGA w Quebec, w Kanadzie (Jaros 2011).

Ryc. 1. Schemat procesu wyboru i zatwierdzenia Wrocławia na gospodarza Światowych Igrzysk Sportowych w 2017 r.

Skrócony przebieg procesu wyboru Wrocławia na organizatora The World Games w 2017 r. zaprezentowano na rycinie 2.

Zasady organizacji The World Games

Zasady The World Games (Rules of the World Games) regulują wszystkie aspekty organizacji światowych igrzysk sportowych. Określają one partnerstwo, rolę i obowiązki IWGA oraz miasta gospodarza w organizacji The World Games (Rules of The World Games 2011).

Światowe igrzyska sportowe są realizowane na zasadzie partnerstwa między IWGA i miastem gospodarzem. IWGA jest odpowiedzialne za zorganizowanie udziału federacji międzynarodowych oraz przebieg igrzysk na najwyższym poziomie. Najważniejszym i podstawowym zadaniem miasta gospodarza jest utworzenie lokalnego komitetu organizacyjnego, który będzie czuwał nad wywiązaniem się z obowiązków i realizacją zadań związanych z organizacją i inscenizacją światowych igrzysk sportowych. Do obowiązków miasta gospodarza należy: zapewnienie zaplecza sportowego imprezy z uwzględnieniem wszystkich istotnych urządzeń, m.in. sprzętu biurowego, zgodnie z przepisami odpowiednich międzynarodowych federacji sportowych, zapewnienie zakwaterowania wszystkim uczestnikom, urzędnikom i gościom IWGA, sfinansowanie i zorganizowanie zaplecza dla antydopingowych badań kontrolnych, a także opracowanie i realizacja kampanii reklamowej, zaplanowanie i wdrożenie programów czy inicjatyw promujących The World Games na szczeblu lokalnym, krajowym i międzynarodowym,

zorganizowanie ceremonii otwarcia i zamknięcia oraz ceremonii medalowych każdej z konkurencji, w tym dostarczania medali.

W programie światowych igrzysk sportowych można umieścić tylko taką dyscyplinę sportową, która spełnia następujące kryteria:

– jest konkurencyjna, a osiągnięte w niej wyniki są mierzalne;

– jej przebieg nie jest zależny od dostępności lodu i/lub śniegu podczas rozgrywek (Rules of The World Games 2011).

Program The World Games jest bardzo interesujący i bogaty, ponieważ zawiera niemal 40 niezwykle różnorodnych dyscyplin sportowych. Rywalizacja sportowa kończy się klasyfikacją medalową. Wyniki dyscyplin zaproszonych nie liczą się w końcowej klasyfikacji medalowej państw.

Rozwój dyscyplin rozgrywanych podczas The World Games

Rywalizacja w dyscyplinach sportowych przebiega dwutorowo: w dyscyplinach oficjalnych oraz pokazowych, tj. zaproszonych (tab. 2). Medale są jednak przyznawane tylko za osiągnięcia w dyscyplinach oficjalnych (Constitution & BY-LAWS of The International World Games Association 2013), których liczba wzrosła w ciągu wielu lat organizowania zawodów z 14 do 33. Zwiększyła się również liczba konkurencji w sportach pokazowych z 2 do 5 lub 6 w zależności od miejsca, gdzie odbywają się igrzyska.

Wybór dyscyplin sportowych jest dokonywany zawsze z myślą o gustach widzów. Podczas igrzysk w Duisburgu w 2005 r. wszystkie dyscypliny podzielono na grupy tematyczne: dyscypliny artystyczne i taneczne, dyscypliny z piłkami, sztuki walki, sporty precyzyjne, sporty siłowe oraz nowe trendy (International Korfball Federation 2013). Do dyscyplin artystycznych i tanecznych należą takie niewątpliwie widowiskowe konkurencje, jak: gimnastyka akrobatyczna, aerobik sportowy, artystyczna jazda na rolkach, sporty taneczne, gimnastyka artystyczna, trampoliny oraz tumbling. Taniec jest formą rozrywki ludzi od wieków. W ostatnich latach emitowanych jest w telewizji wiele programów seryjnych związanych z tą dyscypliną sportową, m.in. Taniec z Gwiazdami, You can dance. Przykuwają one uwagę ogromnej rzeszy widzów na całym świecie, a ich średnia oglądalność kształtuje się na poziomie kilku milionów widzów, np. Taniec z Gwiazdami ma ich 3,66 mln (Nielsen Audience Measurement 2014). Dyscypliny z piłkami ewaluowały na przestrzeni dotychczasowych edycji światowych igrzysk sportowych. Podczas pierwszych igrzysk można było obejrzeć zmagania w takich konkurencjach, jak: badminton, baseball, casting oraz softball. Obecnie są to: fustball, kajak polo, korfball, netball, piłka ręczna plażowa, racquetball, squash, lacrosse. Zawody w karate zostały zorganizowane już podczas pierwszych The World Games i są rozgrywane do dzisiaj. Kolejne dyscypliny w ramach grupy sztuki

Tab. 2. Liczba dyscyplin oficjalnych i pokazowych rozegranych podczas dotychczasowych edycji The World Games

Edycja (miasto gospodarz)	Dyscypliny		Ogólna liczba dyscyplin
	oficjalne	pokazowe	
I (Santa Clara)	14	2	16
II (Londyn)	20	4	24
III (Karlsruhe)	19	5	24
IV (Haga)	23	2	25
V (Lahti)	24	6	30
VI (Akita)	26	5	31
VII (Duisburg)	33	6	39
VIII (Kaohsiung)	26	5	31
IX (Cali)	26	5	31

walki to: ju-jitsu, sumo oraz muaythai, a także rozgrywane w czasie niektórych zawodów wushu, sambo oraz taekwondo. Sporty precyzyjne to bilard, bule, kręgle oraz łucznicstwo. Kręgle włączono do grupy dyscyplin rozgrywanych w czasie igrzysk już podczas I The World Games, a łucznicstwo oraz bule wprowadzono podczas drugich zawodów, które odbyły się w Londynie. Bilard został po raz pierwszy rozegrany w 2001 r. podczas VI Światowych Igrzysk Sportowych w Akita. Do grupy sportów siłowych należą: przeciąganie liny, kulturystyka oraz trójbój siłowy. Przeciąganie liny to jedna z najprostszych konkurencji rozgrywanych podczas The World Games, a wcześniej podczas igrzysk olimpijskich. Polega na przeciąganiu liny przez ośmiu zawodników, po czterech na obu jej końcach na swoją stronę, na dystans 4 metrów. Jest wprawdzie prostą, ale jakże efektywną i emocjonującą konkurencją. Nowością jest grupa ośmiu konkurencji: biegi na orientację, latające dyski (ultimate frisbee), narciarstwo wodne, pływanie w płetwach, sportowe ratownictwo wodne, sporty wrotkarskie, wspinaczka oraz sporty lotnicze.

Osiągnięcia polskich uczestników The World Games

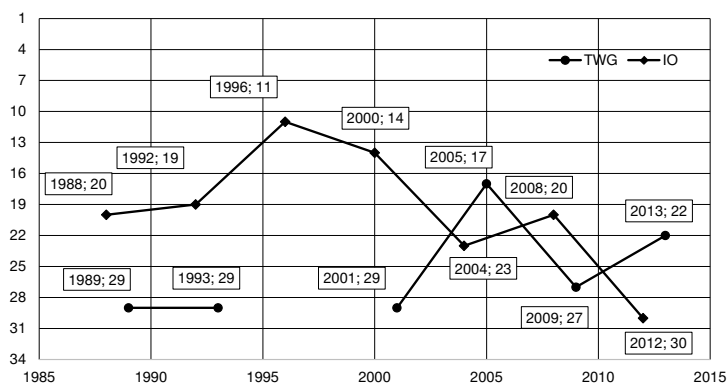
Polacy uczestniczą w światowych igrzyskach sportowych już od ich trzeciej edycji w Karlsruhe w 1989 r. Polska uplasowała się wówczas na 29 miejscu. Pierwszy medal w historii zdobył dla Polski Mirosław Daszkiewicz. Był to srebrny medal w kulturystyce w wadze poniżej 80 kg (Tret i wsp. 1989). Na czwartych zawodach w Hadze Polacy również sklasyfikowani zostali na 29 miejscu, jednak z pierwszym złotym krążkiem, który wywalczyły Agnieszka Mrozewicz, Marzena Pawliszyn oraz Joanna Chmielewska w akrobatyce sportowej grup w trójce kobiet. Igrzyska w Lahti były dla Polskich sportowców „brązowe”. Medale zdobyli: Ewa Borowska w wędkarstwie rzutowym i skishu muchowym, Dariusz Nowak i Marcin Drabicki w akrobatyce sportowej w parach, Ewelina Fijołek i Andrzej Sokołowski w akrobatyce sportowej w mikście. Na VI The World Games w Akita złoty medal wywalczył Jacek Kuza w wędkarstwie rzutowym na odległość mu-

chową (International World Games Association 2013a). Z roku na rok zwiększa się liczebność grupy polskich sportowców biorących udział w The World Games, a co za tym idzie – liczba zdobytych medali. Na VII Igrzyskach w Duisburgu w 2005 r. Polacy zajęli dotychczas najlepsze 17 miejsce z liczbą aż 11 medali (International World Games Association 2013b). Złoto zdobyli: Józef Wadecki w tumblingu, Agnieszka Ryk w kulturystyce (waga +52 kg), Włodzimierz Targosz w wędkarstwie rzutowym na odległość muchową. Srebro wywalczyło dwoje zawodników: Kamila Majek w kulturystyce (waga do 70 kg) oraz Edyta Witkowska w klasie otwartej sumo. Brązowe medale zawisły na szyjach: Moniki Talar i Janusza Paprzyckiego w wędkarstwie rzutowym, Dariusza Wszoły w trójboju siłowym (waga 52–67,5 kg), Jana Wegiera w trójboju siłowym (waga 75–90 kg), Edyty Witkowskiej w wadze ciężkiej sumo oraz Roberta Paczkowa w tej samej kategorii wagowej. Na żadnych rozgrywających się dotąd igrzyskach Polakom nie udało się powtórzyć tego sukcesu. VIII Światowe Igrzyska Sportowe w Kaohsiung były czasem trójboistów: złoty medal zdobył Jarosław Olecha (kategoria wagowa średnia), srebrny Jacek Wiak (kategoria wagowa ciężka), brązowy Jan Wagiera (kategoria wagowa średnia). Również brązowy medal zdobyła Edyta Witkowska w sumo w kategorii open (International World Games Association 2013c). Z ostatnich igrzysk w 2013 r. w Cali Polacy przywieźli pięć medali. Złote medale zdobyli: Jarosław Olech w trójboju siłowym i Anna Polok w ju-jitsu, srebrne trafiły w ręce zawodników ju-jitsu: Martyny Bierońskiej, Emilii Maćkowiak oraz Tomasza Szewczaka (International World Games Association 2013d). W tabeli 3 przedstawiono klasyfikację medalową Polskich sportowców.

Po zakończeniu igrzysk następuje czas podsumowań. Najczęściej dotyczy on liczby medali zdobytych przez reprezentacje państw oraz miejsc zajętych w końcowej klasyfikacji medalowej. Polacy najlepsze 17 miejsce zajęli podczas VII Światowych Igrzysk Sportowych w Duisburgu w 2005 r., natomiast na Igrzyskach Olimpijskich w Atlancie w 1996 r. zdobyli miejsce 11. Na ostatnich Igrzyskach Olimpijskich w Londynie (2012) Po-

Tab. 3. Klasyfikacja medalowa Polskich sportowców na kolejnych edycjach
The World Games

Edycja (miasto gospodarz i rok edycji)	Medale			Ogólna liczba medali	Miejsce Polski w klasyfikacji medalowej
	złote	srebrne	brązowe		
I (Santa Clara 1981)	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
II (Londyn 1985)	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
III (Karlsruhe 1989)	0	1	0	1	29
IV (Haga 1993)	1	0	0	1	29
V (Lahti 1997)	0	0	3	b.d.	b.d.
VI (Akita 2001)	1	0	1	b.d.	29
VII (Duisburg 2005)	3	2	6	11	17
VIII (Kaohsiung 2009)	1	1	2	4	27
IX (Cali 2013)	2	3	0	5	21–23

Ryc. 2. Miejsce Polski w klasyfikacji medalowej podczas *The World Games* (TWG) oraz igrzysk olimpijskich (IO)

lacy znaleźli się na 30 miejscu w klasyfikacji końcowej, a na IX Światowych Igrzyskach Sportowych w Cali w 2013 r. reprezentacja Polski uplasowała się na miejscu 22, mimo że liczyła mniej zawodników. Na rycinie 2 przedstawiono miejsce Polski w klasyfikacji medalowej po *The World Games* oraz igrzyskach olimpijskich.

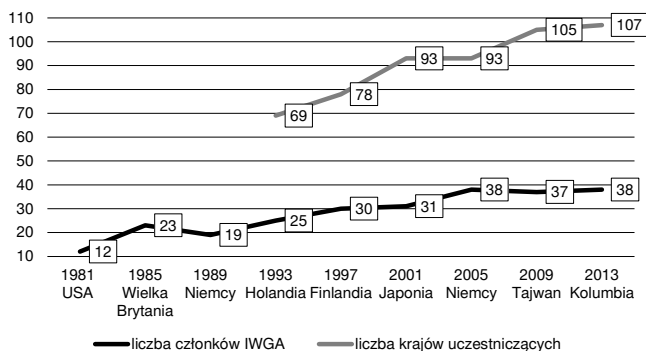
DYSKUSJA

Światowe igrzyska sportowe to wielkie wydarzenie sportowe skupiające coraz więcej międzynarodowych federacji sportowych, sportowców oraz widzów. International World Games Association zostało stworzone z dwunastu międzynarodowych federacji sportowych. Od powstania tego stowarzyszenia liczba federacji zwiększyła się do 38. Wzrasta również liczba państw uczestniczą-

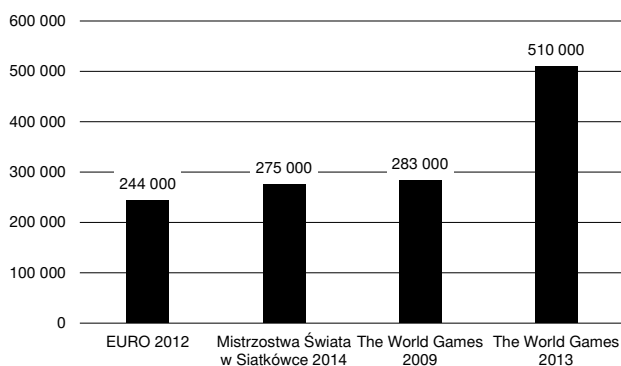
cych w *The World Games*. W ostatnich igrzyskach uczestniczyło 107 krajów, co w porównaniu z igrzyskami olimpijskimi w Londynie, w których uczestniczyło 204 państw, stanowi ponad połowę tej liczby. Jest to bardzo dobre osiągnięcie, biorąc pod uwagę dużo krótszą tradycję światowych igrzysk sportowych. Na rycinie 3 zaprezentowano wzrost liczby członków IWGA w poszczególnych latach w światowych igrzyskach sportowych oraz liczbę państw w nich uczestniczących.

The World Games są szansą pokazania dyscyplin niszowych oraz nowych, „które nie uzyskały kwalifikacji olimpijskiej i dzięki tej imprezie chcą udowodnić swoją widowskość i popularność” (Jaros 2011). Światowe igrzyska sportowe to też wielkie wydarzenie sportowe, w którym widzowie mogą przeżywać sukcesy i porażki swoich ulubionych sportowców, dopingować ich, a także na jakiś czas zapomnieć o obowiąz-

Ryc. 3. Liczba członków IWGA oraz liczba krajów uczestniczących w The World Games

Ryc. 4. Liczba sprzedanych biletów na różne imprezy sportowe

kach dnia codziennego i ulec magii sportu. Jednym z celów The World Games jest integracja mieszkańców całego regionu. Cała infrastruktura sportowa, m.in. stadiony sportowe, tory żużlowe, korty do squasha czy zmodernizowane baseny sportowe, która jest wykorzystywana w trakcie The World Games, po ich zakończeniu staje się dostępna dla mieszkańców. Mogą oni uprawiać dyscypliny, które oglądali podczas igrzysk. Coraz więcej ludzi uprawia sporty ujęte w programie The World Games. Statystyki Światowej Organizacji Squasha informują, że tą dyscypliną sportu zajmuje się ponad 20 mln graczy ze 175 krajów na całym świecie. Oglądalność programów telewizyjnych promujących np. taniec wskazuje na duże zainteresowanie widzów. Również statystyki z poprzednich igrzysk wskazują na duże zainteresowanie tym wydarzeniem. W 2009 r. bilety na The World Games zakupiło ponad 283 tys. widzów, a 1 249 920 osób odwiedziło World Games Plaza w Kaohsiung, tj. miejsce, w którym można było oglądać zmagania sportowców na telebimach. Kaohsiung przygo-

kowało 28 hoteli, w których zakwaterowano 5 tys. uczestników (International World Games Association 2009). Podobna liczba widzów, a dokładnie ponad 275 tys., zakupiła bilety na zorganizowane w Polsce w 2014 r. Mistrzostwa Świata w Siatkówce, natomiast podczas EURO 2012 na trybunach w Polsce zgromadziło się łącznie ponad 244 tys. widzów. Rośnie liczba kibiców kupujących bilety na The World Games. W 2013 r. sprzedano ich już 510 tys. (ryc. 4).

Dane te pokazują, że światowe igrzyska sportowe gromadzą podobną co inne międzynarodowe imprezy o tak dużej popularności jak EURO 2012 czy Mistrzostwa Świata w Siatkówce liczbę widzów. Podczas IX Światowych Igrzysk Sportowych zostało stworzonych 4000 miejsc pracy oraz przybyło 5500 gości. Budżet wyniósł 110 tys. dolarów. Relacje z Cali przekazywało 700 dziennikarzy z 33 państw, a 22 stacje z pięciu kontynentów transmitowały zawody (Agudelo 2013). Z roku na rok wzrasta zainteresowanie mediów światowymi igrzyskami sportowymi. Dane przedstawione powyżej oddają skalę tego świa-

towego wydarzenia sportowego. The World Games są szansą przybliżenia Polski, Dolnego Śląska i Wrocławia mieszkańcom i turystom, a także okazją do wykorzystania infrastruktury wybudowanej na EURO 2012.

WNIOSKI

Światowe igrzyska sportowe są organizowane w celu umożliwienia rywalizacji w duchu olimpijskim na najwyższym poziomie sportowcom, którzy uprawiają dyscypliny sportowe inne niż te umieszczone w programie igrzysk olimpijskich. The World Games przyczyniają się do promocji nowych dyscyplin sportu. W trakcie ich trwania rozgrywanych jest niemal 40 konkurencji, a zmagania zawodników śledzi kilkaset tysięcy kibiców. Zwiększa się liczba krajów i zawodników biorących udział w światowych igrzyskach sportowych. W pierwszych wystąpiło 1265 zawodników, a w ostatnich – 4200 sportowców z 107 krajów. Widowisko cieszy się coraz większą popularnością i jest transmitowane przez coraz większą liczbę państw na świecie. W Cali w 2013 r. wydarzenie transmitowały 22 stacje telewizyjne, dzięki czemu możliwe było dotarcie do ogromnej liczby widzów i zachęcenie ich do uprawiania dyscyplin sportowych, którym kibicują, siedząc przed telewizorem. Wzrasta udział polskich sportowców w The World Games. W zawodach w Cali uczestniczyło 33 Polaków, spośród których aż 6 przywoziło medale.

Korzyści, jakie przynosi organizacja światowych igrzysk sportowych, to przede wszystkim modernizacja oraz tworzenie nowych obiektów sportowych. Infrastruktura sportowa, która jest wykorzystana w trakcie igrzysk, po ich zakończeniu staje się dostępna dla mieszkańców, a co za tym idzie – przyczynia się do propagowania kultury fizycznej. Człowiek aktywny fizycznie na długie lata zachowuje sprawność, w związku z czym starzejąc się, jest samodzielny i niezależny przez co nie stanowi obciążenia ekonomicznego dla społeczeństwa. Organizacja The World Games przynosi wiele korzyści dla miasta gospodarza, m.in. promocję miasta i kraju oraz ogromne zainteresowanie kibiców.

Autorzy w niniejszym opracowaniu zrealizowali założone przez siebie cele.

Organizacja światowych igrzysk sportowych jest bardzo potrzebna, ponieważ przybliży kibicom i widzom różnorodne dyscypliny sportowe, zarówno znane, jak i te mniej popularne. Impreza sportowa na wysokim poziomie przyciąga również turystów do kraju, a to sprzyja rozwojowi danego miasta i państwa goszczącego.

BIBLIOGRAFIA

- Agudelo C. (2013) Los juegos Mundiales movieron más de \$8.000 millones en Cali, *La Republica*, http://www.larepublica.co/negocio/los-juegos-mundiales-movieron-m%C3%A1s-de-8000-millones-en-cali_46491 [dostęp: 05.08.2013].
- Brzozowski A. (2012) World Games we Wrocławiu – szansa na boom turystyczny, *Gazeta Wyborcza*, 12.01, 1.
- Constitution & BY-LAWS of The International World Games Association (2013), Issue 05/04/2011, Version 09/02/2012, April 2011, International World Games Association.
- Encyklopedia (1986) PWN, Warszawa.
- Falewicz R. (2004) Historia Igrzysk Olimpijskich, Kurpisz, Poznań.
- Firek W. (2009) Od krzepnięcia idei olimpijskiej po emancypację igrzysk, PKOl, Warszawa.
- International Korfball Federation (2013) The history of the IKF and the world games, Zeist, http://www.extrakorfbal.cz/cks/upload/dokumenty/reprezentace/historie_sh_en.pdf [dostęp: 07.2011].
- International World Games Association (2009) News of The World Games > 2009 Kaohsiung: Recalling The Best <http://www.theworldgames.org/news/news-of-the-world-games/536-2009-kaohsiung--recalling-the-best> [dostęp: 27.04.2010].
- International World Games Association (2013a) Past Editions, Akita, 2001, <https://www.theworldgames.org/the-world-games/editions/akita-jap-2001/overview> [dostęp: 29.06.2013].
- International World Games Association (2013b) Fascinations World Games medal tally of the World Games 2005, <https://www.theworldgames.org/the-world-games/editions/duisburg-germany-2005/overview> [dostęp: 07.07.2011].
- International World Games Association (2013c) Top sports – high spirits Medal tally of the World Games 2009, <https://www.theworldgames.org/the-world-games/editions/kaohsiung-chinese-taipei-2009/overview> [dostęp: 07.07.2011].
- International World Games Association (2013d) Medal tally for the World Games 2013, Cali,

- <https://www.theworldgames.org/the-world-games/editions/cali-colombia-2013/overview> [dostęp: 30.01.2014].
- Jaros (2007) Strategia rozwoju sportu w Polsce do roku 2015, Ministerstwo Sportu, Warszawa.
- Jaros (2011) Komisja Sportu popiera World Games we Wrocławiu, <http://michaljaros.pl/2011/05/komisja-sportu-popiera-world-games-we-wroclawiu/> [dostęp: 04.05.2011].
- Karta Olimpijska (2013) International Olympic Committee, Międzynarodowy Komitet Olimpijski, Lausanne.
- Lipoński W. (2000) Olimpizm dla każdego, AWF, Poznań.
- Lipoński W. (2012) Historia sportu na tle rozwoju kultury fizycznej, PWN, Warszawa.
- Łasiński G. (2003) Sprawność zarządzania organizacją sportową, *Studia i Monografie AWF we Wrocławiu*, 70.
- Memorandum of Understanding (2000) Memorandum of Understanding between the International Olympic Committee (IOC) and the International World Games Association (IWGA), https://www.theworldgames.org/files/Governing_Documents/4_MoU_IOC_-_WGA.pdf [dostęp: 03.03.2011].
- Miller D. (2012) Historia igrzysk olimpijskich i MKOl, Rebis, Poznań.
- Nielsen Audience Measurement (2014) Raport tygodniowy 2014-12-07, AGB Nielsen Media Research.
- Rules of The World Games (2011) International World Games Association, <http://www.theworldgames.org/the-iwga/governing-documents> [dostęp: 03.03.2011].
- The Anti-Doping Rules of The World Games (2011) International World Games Association, <http://www.theworldgames.org/the-iwga/governing-documents> [dostęp: 03.03.2011].
- Tret M., Bayer E., Pretsch P. (1989) World Games 1989 Karlsruhe: Vom Spiel zum Wettkampf – Ausstellung zur Geschichte nichtolympischer Sportarten, Karlsruhe.
- Underwood C. (1981) World Games end without fanfare, *Lodi News-Sentinel*, August 4, 7.
- Woynarowska B. (2012) Edukacja zdrowotna. Poradnik dla nauczycieli wychowania fizycznego w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych, Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, Kielce.
- Zapolska J., Zarębska A., Ostrowska L. (2010) Fitness w leczeniu nadwagi i otyłości, *Forum Zaburzeń Metabolicznych*, 1 (2), 100–105.

Praca wpłynęła do Redakcji: 11.12.2014

Praca została przyjęta do druku: 27.05.2015

Adres do korespondencji:

Magdalena Łazorczyk

Katedra Biostruktury

Zakład Antropokinetyki

Akademia Wychowania Fizycznego

al. I.J. Paderewskiego 35

51-612 Wrocław

e-mail: madzialazorczyk@gmail.com